

สงครามอนาคต ความท้าทายความมั่นคงในสองมิติ

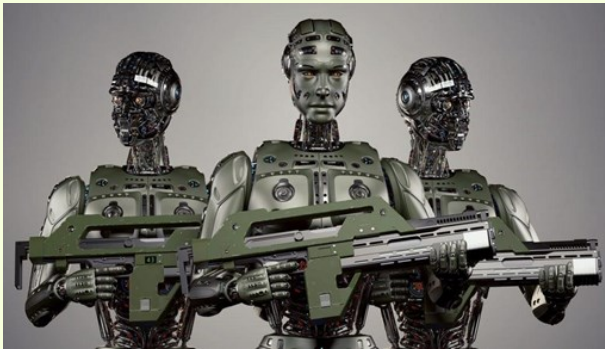
เรียบเรียงและวิเคราะห์โดย พ.ท. อารังชัย ทนุนภักดี

สถาบัน RSIS ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้อธิบายถึง “สงครามอนาคต ความท้าทายความมั่นคงในสองมิติ” สรุปได้ดังนี้

เป็นการยากที่จะคาดการณ์อย่างแม่นยำถึงอนาคตของ “การขัดกันด้วยอาวุธ (Armed Conflict)” หากมีอยู่สองสิ่งที่เกิดขึ้นคือ เอเชียยังคงอยู่ในวังวนของระบบความมั่นคงโลก และการขัดกันด้วยอาวุธจะประกอบด้วยมิติแบบดั้งเดิมและไฮบริด โดย (1) มิติแบบดั้งเดิมของการขัดกันด้วยอาวุธ จะถูกบังคับวิถีโดยบทบาทที่ชัดเจน และการขยายอำนาจทางทหารของจีน อาจมีสงครามตามแบบซึ่งมีจีนเข้าร่วมด้วย เทคโนโลยีจะเป็นหัวใจของมิติแบบดั้งเดิม โดยเฉพาะหุ่นยนต์ และปัญญาประดิษฐ์ (AI) จะมีการพึ่งพาและพัฒนา AI เพื่อครองความ

ได้เปรียบต่อฝ่ายตรงข้ามในปฏิบัติการทางทหารที่รวดเร็ว และซับซ้อน อัลกอริทึมและข้อมูลจะเป็นจุดศูนย์กลางในการโจมตีและการถูกโจมตี ซึ่งควรมีแนวความคิดทางยุทธศาสตร์และปฏิบัติการสำหรับสิ่งเหล่านี้ เนื่องจากเทคโนโลยีส่วนมากที่จำเป็นต่อสงครามแบบดั้งเดิม ถูกพัฒนาจากภาคเอกชนในโลกที่เชื่อมโยงถึงกัน ดังนั้นเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นจะถูกแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว จนอาจไม่มีประเทศใดครอง “ความเหนือชั้นทางเทคโนโลยี (Technological Superiority)” ที่อาจเกิดขึ้นเพียงชั่วคราวเท่านั้น ซึ่งการสร้างความเหนือชั้นดังกล่าวอาจมาจากเก็บภาษีที่ต่ำ หรือ “ไม่เก็บภาษีเลย (Tax Heaven)” ไม่มีกฎหมายควบคุม และรัฐบาล “ปล่อยให้ดำเนินการ (Laissez Faire)” และ (2) มิติไฮบริด ที่จะเห็นบทบาทของการจับกลุ่มของรัฐ องค์กรเมืองก่อนรัฐ (Proto-state Organisation) อาชญากรรมข้ามชาติ และทหารรับจ้าง ซึ่งจะใช้เพื่อบรรลุผลประโยชน์ทำลายฝ่ายตรงข้าม และสร้างผลกระทบทางจิตวิทยา จึงเปรียบเหมือนการทำสงครามในเงามืด เพื่อหลีกเลี่ยงแรงกดดันทางการเมืองและการถูกคว่ำบาตร โดยปฏิบัติการผ่านตัวแทนที่รวมถึง “นักรบต่างชาติ” และผู้สนับสนุนและแพร่กระจายแนวคิด ดังนั้นมิติไฮบริด จึงเป็นความพยายามใน “การติดอาวุธให้กับทุกสิ่ง (Weaponisation of Everything)” เพื่อให้ได้ชัยชนะ

ประเทศต่าง ๆ ไม่สามารถเพิกเฉยต่อมิติทั้งสองได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างขีดความสามารถและทักษะให้เหมาะสมกับมิติดังกล่าว (1) ในมิติแบบดั้งเดิม ความเร็ว และความสามารถรับมือกับความซับซ้อนจะเป็นสิ่งชี้วัดความสำเร็จ ความเร็ว หมายถึงการปฏิบัติและการตัดสินใจท่ามกลางข้อมูลมหาศาล ที่อาจสร้างความผิดพลาดหรือชี้แนะในทางที่ผิด ดังนั้น กองทัพที่ประสบความสำเร็จ ควรมีการประสานสอดคล้อง การปฏิบัติงานของมนุษย์และเทคโนโลยี เช่นเดียวกับการหลีกเลี่ยง หรือการลดการถูกลวงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งต้องอาศัยการผสมผสานของเทคโนโลยี เข้ากับการตัดสินใจของมนุษย์ ซึ่งปฏิบัติการทางทหารในอนาคตจะอยู่ในรูปแบบของ “การกระจายการเคลื่อนที่และรวมกำลังเข้าปฏิบัติการ (Swarming)” และ “การ

กระจายกำลังเข้าปฏิบัติการ (Dispersing)” ในพื้นที่ปฏิบัติการต่างๆ (Domains) มากกว่าเป็นชั้นการปฏิบัติแบบดั้งเดิม และ (2) ในมิติไฮบริด ความสามารถในการปรับตัว และการสร้างสรรค์ จะถูกบูรณาการกันอย่างแน่นแฟ้น ตลอดจนองค์กร และแนวความคิดความมั่นคงแบบองค์รวมจะเป็นกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งความสามารถในการปรับตัว จะมีบทบาทตั้งแต่ระดับปฏิบัติการ องค์กร และยุทธศาสตร์ ดังนั้นนานาประเทศจำเป็นต้องมีความสามารถในการออกแบบ และปรับปรุงองค์กรความมั่นคงในรูปแบบใหม่ เพื่อรับมือกับวิวัฒนาการความท้าทายด้านความมั่นคง อย่างไรก็ตาม ผู้นำด้านความมั่นคง และนักยุทธศาสตร์ จะต้องเป็นผู้ประกอบการที่แสวงหาความกล้าหาญ รวักกับ

ตนเองอยู่ในภาคธุรกิจที่มีพลวัตของการแข่งขันสูง นอกจากนี้ ผลกระทบทางจิตวิทยาส่งผลหลายด้านในมิติไฮบริด การใช้นโยบายที่มีพลวัตในการบังคับวิถี เป็นสิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างชัดเจน นักยุทธศาสตร์จะต้องเป็นผู้เฉลียวฉลาดทางจิตวิทยา และเป็นนักสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ มากกว่าผู้จัดการในการต่อสู้ต่าง ๆ ปัจจุบัน นานาประเทศจำเป็นต้องสร้างวิธีการพัฒนา “ขีดความสามารถ” ที่จำเป็นสำหรับมิติทั้งสอง ไม่เพียงแต่ทางทหาร และหน่วยงานราชการอื่น แต่รวมถึงสังคม และภายในประชาคมความมั่นคงที่แต่ละประเทศมีส่วนร่วม ซึ่งประเทศเหล่านั้นจำเป็นต้องให้ประชาคมความมั่นคงดังกล่าว ได้รับการฝึกฝนและจำลองทักษะที่จำเป็น ปรับปรุงเครื่องมือด้านจิตวิทยาและการศึกษา ในการระบุและพัฒนาทักษะ ตลอดจนจัดระเบียบองค์กรความมั่นคง ตั้งแต่การรับสมัคร การรักษา การให้รางวัล และการเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรใหม่ทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานภายใต้มิติทั้งสอง

RSIS สรุปว่า ไม่มีประเทศใดที่ทราบล่วงหน้าว่ามิติใดจะเป็นมิติที่สำคัญที่สุดในแต่ละช่วงเวลา แต่ทั้งหมดจำเป็นต้องสร้างประสิทธิภาพให้สูงสุดในการรับมือทั้งสองมิติ ธรรมชาติของความมั่นคง และความขัดแย้งที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นองค์กรตลอดจนแนวคิดที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน

สำหรับประเทศไทย ควรเสริมสร้างองค์ความรู้ความมั่นคงแบบดั้งเดิมและไฮบริดให้ทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการบูรณาการความมั่นคงทั้งความรู้ ประสบการณ์ และขีดความสามารถ ในการรักษาผลประโยชน์ของประเทศ สนับสนุนอาเซียนและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศอื่น ในการเตรียมพร้อมรับมือกับพลวัตความมั่นคงในภูมิภาคและโลก สำหรับกองทัพไทย ควรเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านความมั่นคงทั้งสองมิติ ใช้ขีดความสามารถของกองทัพในการสนับสนุนการบูรณาการดังกล่าวของประเทศ และสนับสนุนภายใต้กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศที่มีอยู่